

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quando tutum se possit homo existimare a concupiscentia carnali cap. Iv

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

& rimanda longe, lateque omnia, ante, & post, intus for-
risque superne, & inferne dextra leuacq, si quid sit, quod
obfistere, & quod obesse possit: atque ueluti in instru-
ta acie, adhibere omnes machinas, strictisque semper
astare mucronibus, & tam in induciarum tēpore, quam
bellorum, uicinitatem, ac reconciliationem hostis sem-
per habere suspectam, atque quadrato agmine incedere
perinde atque si ab omni parte hostilis impetus formida-
retur. Nunquam enim imperator egregius ita paci cre-
dit, ut de bello interim non cogitet, & paratus non sem-
per existat. Cæterum nullus apparatus, nulla arma, aut
præsidia potiora sunt in eiusmodi certamine, quam ti-
mor, & fuga, cum sapientia. In aliis præliis dedecori est
timere, aut fugere hostē, at in hoc summa gloria est exi-
stimanda: quando sic timentes opportuna fuga foem-
nea blandimenta superamus. Sic enim scriptum est. Sa-
piens timet, & declinat à malo: stultus transilit, & confu-
dit. Et Apostolus, Fugite, inquit, fornicationem. Quibus
uerbis docet huiusmodi tentationem fuga potissimum
superari.

Pro. 14
1. Cor. 6

Quando tutum se possit homo existimare à
concupiscentia carnali. Cap. LV.

Securitatē autem à periculo concupiscentiæ carna-
lis, & ueræ, puræque castitatis, inditium, ex facundissi-
mi Casiani assertionē, id erit tandem: quum eousep-
profecerit quis instabili proposito castitatis, ut nulla etiā
libidinis imago, nec quidem per somnium, quietenti oc-
currat amplius: & per uigiliā nullus concupiscentiæ mo-
tus titillet: mensq; ab omnibus carnis illecebris libera sit
ac prorsus ab omni desiderio, ac cogitatione ueneris a-
liena. Nam licet ad plenam peccati noxam talis cōmo-
tio non imputetur: tamen quum adhuc per fallaces ima-
gines, aut per insurgentes motus, nos interpellat, tētatio,

aut sentitur in membris aliqua illusio, erit id argumentū
 firmissimum adhuc nos in lubrico tubare libidinis, &
 nondum expurgatæ mentis: & ad purum excocti uitii
 certissima coniectura. Nam sicut equi iam mansuefacti,
 & domiti, etiam si nullæ premant habenæ sua sponte re-
 cta pergunt: sic & affectus carnis, si iam pridem consuetu-
 dine, & studio domiti, assueuerint parere rationi, & ob-
 temperare spiritui: neque in somnis, neque in uigilia quic-
 quam tentant obscœni, ut de Ioanne Battista, & Ieremia
 legitur qui zona præcinctos semper habuisse lûbos dicū-
 tur: per quod declaratur partem illam corporis apud
 huiusmodi uiros adeo emortuam fuisse, ut neque uel
 leuis motus, uel aliud quicquã repugnans in lumbis eo-
 rum extitisse credatur: sed pura & sincera castitas. O fœ-
 lices ergo, & uere cœlestes, quibus adhuc in carne uiuē-
 tibus, sic sibi caro præmortua ac domita sit: ut nullum
 eis negocium ulterius exhibeat certaminis perinde atq;
 si iam mortui sint mundo, & uoluptatibus, ut iam tuto
 ualeant de se polliceri, id, quod Paphnutius eremita, mi-
 ræ castitatis gratia p̄stans quum sibi proponeretur uehe-
 menter dicitur expauisse. Nã quum is multis precibus,
 obnixeq; cōtenderet, ut Deus sibi reuelaret, qm̄ tutū deo
 niq; posset, se à periculo fornicationis, & à tentatione
 carnis sperare, superne tandem ei reuelatum fuit: q̄ quū
 amplecti nudam ac formosam puellã tuto poterit, nec
 ullo motu carnis turbari: tūc demū scire, id fore securæ
 castitatis indicium. Cognouit hoc responso Paphnutius
 nūq; uere tutū se esse posse, & p̄territus tali experimēto,
 destitit q̄c̄q; deinceps curiosus flagitare. Quis nã experi-
 ri eo piculo castitatē nō expauescat: uel si Ioānis Bapti-
 stæ merita iã æquasset: quū uix iueniat, q̄ amota oī occa-
 sione cōtinere sese possit, nedū eo cōplexu stare imotus:
 atq; imp̄turbatū ab ardore libidinis retinere cōsensū. Nū-
 qd uero tāta possit cuiq; mortaliū cōtingere in hac uita
 perfectio, ut id ualeat sine castitatis detrimento experiri,

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

neq; satis scio, neq; si scirem, facile dixerim: Tanta tamen est humana fragilitas, ac proeliuitas naturæ ipsius hominis ad uenerem: ut credam non nisi flagitiose posse quæquam eiusmodi periculum facere, atque non nisi temere id, aut de se, aut de alio polliceri. Quin nec expedit fortasse talem fiduciam quempiam habere posse: nam neq;

11. Cor. 12

Paulus quidem uas electiōis, post etiam cœlestes uisiones, destitit stimulo carnis affligi: nec etiam quum oraret dominum, ut à se auferretur talis perturbatio, unquam potuit impetrare. Illud tamen meruit uerbum audire de cœlo diuina uoce prolatū. Sufficit tibi Paule gratia mea: nam uirtus in infirmitate perficitur. Legimus tamen Serenorum quempiam ex illis antiquis patribus, qui eremum incolabant, assiduus uigiliis, ieiuniis, & precationibus impetrasse tandem, ut nullo libidinis aculeo quateretur. Equitio itidem abbati legitur ex eodem dono Dei omnis motus genitalium perpetuo ademptus fuisse. Ex recentioribus unus est nobis Thomas Aquinas: qui & ipse se ardentissimis precibus est consecutus, ut angelorum ministerio, perfractis lumbis inuisibiliter castraretur. Impetrauerunt hi quidem præcipuo, ac singulari privilegio: ut extincto prorsus ardore libidinis, nullū in se, nec simplicem quidem, ac naturalem carnis motum qui etiam in paruulis, & lactentibus quandoq; excitatur, ipsi amplius sentirent. Rara auis (ut aiunt) et raris hominibus uisita. Securus, ac beatus tunc is in puppi sedeat, anchoris (ut dicitur) munitus duabus: quisquis est, siquis est, qui ad eam tranquillitatem peruenerit, ut carnis pruritus, uel libidinis æstum nullum in se prorsus sentiat. Caueat tamen, quicumq; sit ille, ne forte privilegio talis integritatis, & insolentia tanti muneris extollatur. Tam rarum enim tamq; præcipuum Dei donum cum maxima humilitate habendum est: atq; cum gratiarum actione seruandū: ne quis forte quum uitium libidinis fugisse se gaudeat, in uitium superbiæ, quod fortasse grauius erit impingat.

De calcaria (ut aiunt) in carbonariam. Laudabilis quidē castitas: sed magis necessaria humilitas: illa suadetur: ista etiam imperatur: ad illam inuitamur ex consilio: ad hanc *Matt. 19* cogimur ex precepto: De illa scriptum est: Qui potest *Idem. 18.* capere capiat: de ista. Nisi efficiamini, sicut paruuli, non intrabitis in regnum cœlorum.

Quanto studio, ac labore, a plerisque sanctorum castitas sit seruata,
Cap. LVI.

AD eam uero continentiaē firmitatem, de qua nūc dicimus, nondum peruenerat Ursinus ille præbyter continentissimus: cuius meminit D. Gregorius, qui post continuatam per quadraginta annos continentiam, dum ageret animā, neq̄ sentiret iam seipsum, mulieris per sensit contactum. Nam cum uxor ab eo iam diu religionis causa separata ad illum morietem ne ei in ultimo illo pietatis officio deesset, piamente accurrisset, atq̄ eundem licenter ex antiqua consuetudine attigisset, seq̄ adesse, & tactu significasset: ille continuo ad eius uocem exterritus, eleuans moribundos oculos, collecto debili spiritu, ut potuit, prorupit in hanc uocem. Recede mulier hinc, tolle paleam, ad huc igniculus uisuit. I modo tu qui es incolumis, & iuuenis confide præterita continentia: quum sanctum uirum penē mortuū, & carnis stimulos sensisse, & foemineum contactum tantopere uideas expauisse. Hilarion abbas, cibi, ac potus supranaturam hominis abstinentissimus, pruritu & ipse carnis aliquando uexatus, pugnis pectus uerberans, multas cupidines (quando aliter melius nequiret) manuum contusionibus, atq̄ uerberibus, excutiebat e pectore: indeq̄ ipse sibi ualde iratus, ita minabundus semetipsum consueuerat increpare. Ego te aselle faciam, ut non calcitres: non hordeo te alam, sed paleis: fame te, & siti conficiam: graui onerabo te pondere: per æstus te agitabo.